
NEKOLIKO NAZNAKA U PRILOG ODLIKAMA
KOLAROVE MONOGRAFIJE O KAJU I KAJKAVSKOJ
POSTMODERNI

Božica Pažur, Zagreb

1.

Uz primjenu suvremenih metoda i teorije u aktualizaciji hrvatske književne periodike, pisanih medija, kao i kajkavske postmoderne, posebna je vrijednost znanstvene monografije *Između tradicije i subverzije : Časopis Kaj i kajkavska postmoderna*, te analize njezina autora Marija Kolara, u svojevrsnom “**iščita-
vanju iznutra**” (kao sa stajališta redakcije, urednika..., suradnika) koncepcije *Kaja*. Riječ je o časopisu (koji već, takoreći, pet desetljeća, s 343 objavljena broja u 236 svezaka, dijeli sudbinu hrv. kulturne, književne i znanstvene periodike, ali, dodatno, i sudbinu materinske kajkavske riječi, koja je njegovo sadržajno polazište). Međutim, sudbinu jezika dijeli i cijeli kontekst iz kojeg je taj jezik potekao. Što će reći da je **raznolikost Kajeve koncepcije** (u nekoliko značajnih tematskih krugova – u raznolikim izdanjima, sve do monografija i antologija, ili od 1991. rubričnom organizacijom tekstova) kulturološki jasna. Raznolikost je, stoga, temelj Kajeve koncepta, a ostvaruju je vrsni autori, suradnici koji nisu ni slučajnici, ni početnici, ni autsajderi – nego tadašnji, a i sadašnji vrh hrvatske struke i kulture (prema bibliografskim podacima za prve 43 godine redovitog izlaženja: sa 1000-ak odraslih i blizu 1000 dječjih autora, u više od 4000 bibliografskih jedinica).

I u interpretaciji dr. sc. M. Kolara u vezi s tim značajno je njegovo naglašavanje **trovrnosti** Kajeve časopisnog profila kao **književnog, publicističkog i znanstveno-stručnog** (koji se takvim od sredine 90-ih i sam, izrijeком, diferencira).

2.

Valja istaknuti i Kolarovo uočavanje Kajeve koncepcije **povezivanja hrvatskog kulturološkoga prostora**, iskazivanja **tronarječnosti /unutarnje višejezičnosti** hrv. književne, jezične i kulturne zbilje/ - a koja se koncepcija povezivanja i proširenja na *ča-što* jezični prostor - počevši od identiteske kajkavske i njenog ravnopravnog, integracijskog karaktera u temeljima hrv. kulture - logično i nameće. Sadržana je u trajnim programima *Kajeve* nakladnika *Kajkavskoga spravišča*, društva za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti (poput: *Kaj & ča*: prožimanja i perspektive, Hrvatski književni putopis, *Jezičnica kajkaviana* (s natječajima za srednjoškolske kajkavske i čakavske literarne radove itd.), a čije rezultate *Kaj* redovito donosi.

Uz dosadašnjih 15-ak tematskih, priručnih, bibliografija časopisa *Kaj* sve do cjelovite, intelektualne, bibliografije *Kaja 1968-2010* autorice Marije Roščić Paro, te zasebnoga sveska (3/2009.) o ulozi *Kaja* u kontekstu nacionalne književnosti i kulture (tada, uz 40. obl. izlaženja) – monografija dr. sc. Marija Kolara (uza sve vrijednosti u proučavanju postmodernog korpusa kajkavske književnosti i “medijske slike hrvatske kulture”) suvremeni je, širi, a *najcjelovitiji društveni doprinos identiteskoj iskaznici* našega časopisa *Kaj*. Toliko potreban u višedesetljetnim izvanknjiževnim, izvanstrukovnim argumentacijama njegova postojanja! Posebna je vrijednost te znanstvene knjige u signiranju kulturološkoga raspona života, odvijanja *Kaja* između institucionalizaciji kajkavske, te decentralizacije hrvatske kulture (između “tradicije i subverzije” – kako je već sažeto u naslovu). A kad je o *Kajevoj* sudbini riječ – to znači: u trajnoj svojevrsnoj alternativi, baveći se temeljnim vrijednostima hrvatske kulture (produhovljenim birokratskim rječnikom rečeno: na tzv. *nezavisnoj sceni*).

Na višedesetljetnom opstanku - čestitka dosadašnjim gl. urednicima – pokretaču Stjepanu Draganiću, nastavljačima dr. sc. Ivi Kalinskomu i mr. sc. Ernestu Fišeru, a na vrhunskoj monografskoj obradi autoru dr. sc. Mariju Kolaru!